

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸೈಹಾದೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿ ನಿ., ಬೆಂಗಳೂರು.

ଆନନ୍ଦବିଧ୍ୟ ନହକାଳି ସଂସ୍କରଣ

ಯುವ ನಕ್ಷತ್ರಾಲಂಬಿಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ଶ୍ରୀଯୁତ୍କୁତେ, ଶ୍ରୀଯୁଂ ଆଦିଜୀତ, ଶ୍ରୀଯୁଂ ନିଯମନ୍ତ୍ରୀ ପୌଷ୍ଟାଦ ସହକାଳିଗଭ ଧ୍ୱେଯ.

ದ್ವೀಯ, ದೃಷ್ಟಿ, ಮೌಲ್ಯಗಳು

దృష్టి : స్వాయంత్ర, సామాజిక బద్ధతే, సకారాత్మక చింతనే, అభివృద్ధిపర విశ్లేషమాదరి సహకారి సంస్థయాగి కాయ్ఫనిష్టిస్టుస్మివదు.

మొల్గాళు : జాన్, శేవె, బద్తె, భాగవహిసువికె, లుత్తరదాయిత్తు.

Vision, Mission and Values

Vision : Our vision is to emerge as world class model Cooperative by our Statutory, educational, training, research and development activities.

Mission : Our mission is to contribute to build a strong cooperative system which works on Autonomous, Professional, Transparent, Accountable & Economic viability.

Values : Our values are : Service - Knowledge- commitment-involvement & Accountability

ಇಗ್ನೇಧದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರದ ಐಕ್ಯ ಮೂಲಮಂತ್ರ

ಓಂ ಸಂಗಚ್ಛದ್ವಂ ಸಂ ವದದ್ವಂ ಸಂ ವೋ ಮನಾಂಸಿ ಜಾನತಾಮ್ |
ದೇವಾ ಭಾಗಂ ಯಥಾ ಪೂರ್ವೇ ಸಂ ಜಾನಾನಾ ಉಪಾಸತೇ||

ಒಂದಾಗಿ ನಡೆಯಿರಿ ಒಮ್ಮೆತದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿರಿ
ನಿಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಭಾವನೆಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರಲಿ.
ಹಿಂದೆ ದೇವತೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಪಾಲನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಂತೆ ನೀವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧನೆ
ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಷ್ಪವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಸಮಾನೋ ಮಂತ್ರಃ ಸಮಿತಿಃ ಸಮಾನೀ
ಸಮಾನಂ ಮನಃ ಸಹ ಚಿತ್ತಮೇಷಾಮ್|
ಸಮಾನಂ ಮಂತ್ರಮಭಿ ಮಂತ್ರಯೇ ವಃ
ಸಮಾನೇನ ವೋ ಹವಿಷಾ ಜುಹೋಮಿ||
ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವಿಚಾರ ಒಂದೇ ಆಗಿರಲಿ. ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲರ
ನಿಣಣಯ ಒಮ್ಮುಖಿವಾಗಿರಲಿ. ಸೇರುವ ಸಭೆಯೂ ಒಂದೇ
ಆಗಿರಲಿ. ಎಲ್ಲರ ಚಿತ್ತ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಒಂದಾಗಿರಲಿ. ಇಂತಹ
ಐಕ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ.

ಸಮಾನೀ ವ ಆಕೂತಿ ಸಮಾನಾ ಹೃದಯಾನಿ ವಃ |
ಸಮಾನಮಸ್ತ ವೋ ಮನೋ ಯಥಾ ವಃ ಸುಸಹತಿ ||
ಸಂಕಲ್ಪಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿರಲಿ. ಹೃದಯಗಳೂ ಒಂದಾಗಲಿ,
ಮನಸ್ಸುಗಳು ಒಂದಾಗಲಿ. ಅಂತಹ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದಿಂದ
ಕಾರ್ಯವು ಸುಗಮವಾಗಲಿ.

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

ಪರಿವಿಡಿ

ಮಟಸಂಪನ್ಮೂಲ

1. ಮೊದಲ ಮಾತು	4-4
2. Key note address by Dr. S.A.Siddanti Achievements, Opportunities, Challenges before Cooperatives,	
Role of youths in Cooperation.	5-11
3. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ - ಪರಿಚಯ	12-16
4. ಕನಾರಣ ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರ್ಯೋತ್ಸವ - 1997ರ ಆಶಯ	17-19
5. ಕನಾರಣ ರಾಜ್ಯ ಸೌಹಾದರ್ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು	20-24
6. ಅಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ - ಅದರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು	25-24
7. ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ	28-28
8. ಹೊಸ ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?	29-33
9. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ	34-34

Cooperative is a golden mean between capitalism
and socialism

- Jawaharlal Nehru

-: ಹೊದಲ ಮಾತು :-

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಗೆ 115 ವರ್ಷಗಳ ಸುಧಿರ್ವಾದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅನೇಕ ವರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಧನೆ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ ಈ ದೇಶದ ಶೇಕಡಾ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹಾಗೂ ಶೈತಿ ಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಹರಿಕಾರನಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆವೆ. ಜನರ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ದೇಶದ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಹಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಹಕಾರ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಷಯವಾದ್ದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಹಾಗೂ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಹಲವು ಆಯೋಗಗಳನ್ನು ನೇಮುಕ ಮಾಡುತ್ತ ಆಯೋಗಗಳ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗುವ ಸಲಹೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಅನೇಕ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯುವಜನತೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಯುವ ಜನರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಯುವಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು ಹಾಗು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಾರ್ಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸೌಹಾದರ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯವರು ರಾಜ್ಯದ ಯುವಜನರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ತಿಮಾನನಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಜನರ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಧನೆ, ಸವಾಲುಗಳು, ಅವಕಾಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ “ಸಹಕಾರ ಸಂವಾದ” ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಯುವಕರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯುವ ಸಹಕಾರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರಿ ನಾಯಕರುಗಳಾಗಿ, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಾಗಿ, ಹೊಸ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರರಾಗುವಿರೆಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಗಿದೆ.

ಬಿ.ಹೆಚ್. ಕೃಷ್ಣರೆಡ್ಡಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

2. Cooperatives in Global Scenario

(Drops in separation fade away, Drops in cooperation make ocean)

- Dr. S. A Siddanthi

Achievements, Opportunities, Challenges before Cooperatives,
Role of youths in cooperation

Backdrop

- Cooperative movement emerged as third sector due to extreme implications of capitalism and socialism.
- The term cooperation means idea of “living together and working together”, which is the product of industrial revolution in England.
- Robert Owen, father of cooperative movement proposed ideals of cooperation in his “Report on the Poor”.
- In 1844 group of 28 weavers met in chartlist hall in Rochdale town and established the first consumer cooperative store named as “Rochdale Equitable Pioneers Society” with a initial capital of £ 28 pounds, based on the inspiration of ROBERT OWEN.
- Cooperative is a form of an organisation in which members with limited resources can join together and collectively strive to achieve their economic goals.
- The key underlying principles which drive the cooperative model are MUTUAL HELP COLLECTIVE BARGAINING and EACH FOR ALL, ALL FOR EACH.

Basic values

- Self-help
- Self-responsibility
- Democracy
- Equality, equity and solidarity

Principles

- Voluntary and open membership
- Democratic member control
- Member economic participation

- Autonomy and independence
- Education, training and publicity
- Cooperation among cooperatives
- Concern for community

Global Scenario – Achievements

- The cooperative movement brings together over 1 billion people (100 crores) around the world, covering 1.4 million (14 lakhs) cooperatives spread over 100 countries, providing employment to over 100 million (10 crores) people.
- In USA, there are 30,000 cooperatives with 100 million (10 crores) members operating through 73,000 outlets throughout US, where 30% of farmers' products in the US are marketed through 3,400 farmer owned cooperatives.
- In China, there are 80,000 cooperatives with 180 million (18 crores).
- India has the largest cooperative movement with 6,00,000 cooperative societies with 250 million (25 crores) members.
- The key sectors focused by cooperatives across the globe are

Continent	Sectors
Europe	Agriculture, Consumer, Credit & Banking
America	Agriculture, Credit, Consumer utilities
Africa	Agriculture, Credit & Banking, Housing, Dairy, Artisans
Asia-Pacific	Agriculture, Credit & Banking, Dairy, Fishery, Textiles, Health, Artisans

- ICA Global studied 300 successful cooperatives and found reasons for success
  - enlightened members list
  - professionally qualified management
  - ethical governance
- Total revenue of 300 global cooperatives was over 1 trillion USD (Rs. 50 lakh crore).
- World's largest banks are cooperatives (France, Holland and Japan).
- 28 from out of 300 global cooperatives are from Asia-pacific, Japan-14, Australia-3, New Zealand-2, Korea-2, Singapore-21, China-1 and India-4 (IFFCO, AMUL,

NAFED, Markfed, AP).

- World over, cooperatives have been existing in a market economy
- Norway, 99% of milk production
- Holland, 95% of Dutch flowers
- Switzerland, 2nd largest cooperative employer
- Israel, world's five largest producers of drip irrigation equipment
- Malaysia, networking of cooperative schools
- Australia, music cooperatives
- Thailand, eco-tourism
- India, dairy and super cooperatives
- China, depends heavily on rural economy through cooperatives

Opportunities

- Cooperatives are the key to empowerment of “Rural poor”, right from BIRTH OF BABY in a cooperative hospital, the entire socio-economic fabric of the society is based on philosophy of cooperation – even performing rituals of death.
- Cooperatives have tremendous role in bringing economic development in any economy
  - Dairy cooperatives (like Gujarat, Karnataka)
  - Irrigation cooperatives (like Maharashtra)
  - Technology upgradation (Artisans, bio-fertilisers, agri. Tools, bio-gas, etc)
  - Water users cooperative societies (like Karnataka)
- Major areas of interventions
  - Cooperative credit
  - Cooperative marketing
  - Cooperative processing
  - Cooperative storage
  - Cooperative farming
  - Consumer cooperatives

- Housing cooperatives
- Labour and construction cooperatives
- Fishermen cooperatives
- Rural electric cooperatives
- Cooperative hospitals
- Cooperative education institutions
- Utility cooperatives
  - Such as water, electricity / telecommunication services to its members.

Power crisis

- India 11th largest producer of electrical energy, while India is 6th largest consumer of electrical energy.
- In India, 40 crore people do not have access to electricity.
- The number of villages electrified now are 5,00,000 and around 1,00,000 villages are waiting for electrification.
- It is a good opportunity for cooperatives for achieving the goal of power generation.
- Solar energy cooperatives have their presence in USA, Germany, Srilanka and Indonesia.
  - Sydney energy cooperatives (Australia)
  - Greater river energy cooperatives (USA)
  - Mount pleasant solar cooperatives (USA)
  - Wind cooperatives (USA, Germany, Netherland, Denmark)
  - World's largest off shore wind farm through cooperatives with 1,00,000 members (Denmark)

Challenges before cooperatives

(Individually we are one drop, togetherly we are an ocean)

- Strengthening of capital base
- Sound financial management
- Creating awareness
- Ethical leadership

- Democratic functioning
- Political intervention
- Accountability
- Effective governance
- Professional management
- Qualitative human resources
- Systems and procedures
- Business diversification
- Training
- Audit

Cooperative movement Indian Scenario

The Indian cooperative movement has history of 115 years. Cooperative movement in India was started by the British Government by enacting a cooperative Act in the year 1904. This Act was amended in 1912 to widen the scope of the cooperative activities. Then cooperation subject was transferred to states and the movement started to grow fast. The growth of Indian cooperative movement may be classified as,

1. Before Independence upto 1947
2. After Independence After 1947
3. After New Economic policy i.e., liberalisation, privatization and globalization in 1991
4. Liberal Act for cooperatives 1991 Souharda Cooperative Era in Karnataka
5. 97 Constitutional Amendment – It is right of every Indian citizen to start a cooperative society.

The Progress of the Indian cooperative movement

Total Number of Cooperatives	- 8,00,000
Membership	- 30 crores
Share capital	- 33.71 Thousands of crores
Working capital	- 59.74 Thousands of crores
Rural coverage	- 97% villages
Fertilizer Distribution	- 36%
Fertilizer production	- 26.3%

Sugar Production	-46%
Wheat production	-38%
Cloths production	- 54%
Oil Production	- 49%
Icecream production	-45%
Milk sector	-18.3%
Employement	-1.75 Crores peoples.

The progress of Souharda Cooperative movement in Karnataka is as follows.

The Souharda Cooperative Act was implemented in Karnataka in the year 2001. Autonomy, Self administration and Self control is the main concept of this movement. The role of Government is very least. No Government funds, no interference in the activities of the Souharda Cooperatives administration. Business freedom is given to these souharda cooperatives. The present progress of the souharda cooperatives in Karnataka is 4604, 60 lakhs of members, 700 Crores of Share capital, 17000 crores of Deposits, loan issued is 13000 crores, working capital is 19000 crores, E-stamping centres is 1220. The souharda cooperatives have achieved a tremendous progress as compared to traditional cooperatives.

Role of youths in cooperation

- The importance of students involvement in cooperatives was emphasized by the cooperative planning committee in 1945.
- In order to educate youth in cooperation, several suggestions were made from time to time to State Governments, such as
  - Teaching of cooperation may be introduced in the primary and secondary schools through simple lessons in the social study books by NCERT.
  - Cooperation should be introduced as an optional subject in BA (economics), B Com courses, agricultural courses, rural development courses, micro-credit, self-help groups, environmental science

courses, etc. A master degree in cooperation and allied subjects be introduced in all universities with proper placement support in all cooperative organizations.

- Cooperative stores, canteens, credit societies, etc., be organized in schools, colleges

and universities to give practical emphasis to the field of cooperation.'

- Cooperation should be included as a subject in public service commission examination.

In order to popularize the subject of cooperation among university students, a scheme for the organisation of debating and essay contests was introduced by NCCT, New Delhi in 1960, has become a very popular event among the universities all over the country. A large number of universities participate with well prepared teams to support and oppose the motion.

- Along with debating competition, a symposium on cooperation is also organized since 1971 by NCCT, New Delhi. The debates, essays competitions and symposia motivated the youths to think about cooperation as a concept and job oriented subject. The debates and symposia are now organized both in Hindi and English at All India level.
- The cooperative stores should be organized in the college and universities with membership of both students and staff. Their participation in stores will also provide sense of fellowship, mutual aid and democratic management besides providing stationery, books, etc., at reasonable price. In Japan, all the universities, numbering more than HUNDRED, have such stores, where such stores import books, equipments and other items, being sold to students / members at reasonable price. The price difference between cooperative stores and private shops in Japan ranging between 30 to 40 per cent.
- In the present situation in India, where cost of education is consistently rising, organisation of cooperative stores in educational institutions should be launched as a movement through the country.

ONE WORD MORE

The wheels of cooperative movement can be strengthened only by active involvement of youth in the day today functioning of cooperatives throughout the country, being built in as part of curriculum. The integration and development of any country is possible through cooperative model, for which youths should take lead in strengthening the cooperative process.

3. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ - ಪರಿಜಯ

ಸಹಕಾರ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನೇರವು ನೀಡುವುದು, ಕೂಡಿಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು. ಸಹಕಾರ ಶಿಫ್ಟ್‌ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೋಸ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬದುಕುವುದೇ ಕಷ್ಟ ಹಿಂಗಾಗಿ ಮಾನವನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಹಕಾರವಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮಾನವ ಸಂಘರ್ಷಿತ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಹಕಾರಿ/ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಮಾನ ಮನಸ್ಸರು, ಸಮಾನತೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಒಂದುಗೂಡಿ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದು ಅರ್ಥವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾಯ್ದು ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದೇ ಒಂದು ಸಹಕಾರಿ ಅರ್ಥವಾಸಹಕಾರಿಸಂಘವಿಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳು “ತಾನು ಎಲ್ಲಾರಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾರೂ ತನಗಾಗಿ” ಎಂಬುದು ಸಹಕಾರದ ಮೂಲತತ್ವ 1844ರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ನಾಯಕ ರಾಬರ್ಟ್ ಬೆನ್‌ನೇ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಣೆ ಅಗ್ರಾಮಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಗ್ರಾಹಕ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಹಾಗೂ 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈಪಿಸನ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಗಳ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸಹಕಾರಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳನ್ನಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ನಾಯಕರು ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಕ್ರಮೇಣ ಸಹಕಾರ ಒಂದು ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ನಂತರ 1965ರಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರಿ ಮೈತ್ರಿ ಕೂಟದವರು ಭಾರತದ ಡಾ. ಬಿ. ಜಿ. ಕರ್ಮಾಯಲರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಕರಣೆಯಾಗುವಂತೆ ಆರು ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. 1995ರಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವಗಳ ಮನರ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಮಾಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳೆಕಳಿ ಎಂಬ ಹೋಸ ತತ್ವವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ 7 ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

1. ಮುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತ ಸದಸ್ಯತ್ವ
2. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸದಸ್ಯರ ಹತ್ತೋಟೆ
3. ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಪಾಲು
4. ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
5. ಸಹಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾರ
6. ಸಹಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಶ್ರಯಾತ್ಮಕ ಸಹಕಾರ
7. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳೆಕಳಿ

ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ, ಯಶಸ್ವಿಗೆ, ಪ್ರಗತಿಗೆ ಈ ತತ್ವಗಳೇ ಅಡಿಪಾಯ. ಎಡವಿದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹಕಾರಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಹಂಟ್ಪು

ಆಧುನಿಕ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟನ್ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದರೆ, ಜರ್ಮನಿ ದೇಶ ಕೃಷಿ ಪತ್ತಿನ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿತು.

ವಿದೇಶದ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ರಾಬಟ್ ಒವೆನ್ (1771 ರಿಂದ 1858) ಗೆ ಸಲ್ಲಿತ್ತದೆ. ಇವರನ್ನು ಸಹಕಾರದ ಪಿತಾಮಹ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಯಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದ ನಂತರ ಶ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಎಂದು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಿರಂತರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದಾಗ ರಾಬಟ್ ಒವೆನ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೈತುಂಬ ಸಂಬಳ, ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ, ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು “ಸಹಕಾರ ಗ್ರಾಮ” ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕೇತ್ತಿರ ರಾಬಟ್ ಒವೆನ್‌ಗೆ ಸಲ್ಲಿತ್ತದೆ. ಮರಣದ ನಂತರ ರಾಬಟ್ ಒವೆನ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿತು.

1844ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಗಿರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ 28 ನೇಕಾರರು ರಾಕ್ಸೆಡೆಲ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಟೋಡಲೇನ್ ಎಂಬ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಮಳಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸಗಟಾಗಿ ವಿರೀದಿ ಮಾಡಿ ಚಿಲ್ಲರೆಯಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದೇ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದ್ವಿತೀಯ ಶಸ್ತ್ರಸ್ವನ್ನು ಕಂಡ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಈಗಲೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ನೀತಿಸಂಹಿತೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ತತ್ವಗಳಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡವು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ 28 ನೇಕಾರರನ್ನು ರಾಕ್ಸೆಡೆಲ್ ಅಗ್ರಾಮಿಗಳಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ರಚನೆಗೆ ಜರ್ಮನಿ ದೇಶ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಜರ್ಮನಿಯ ರೈಫ್ರಿಜಾನ್ ಎಂಬ ಮಹಾಶಯ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು, ದೃಷ್ಟಿಯೊಷದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಗೊಂಡಾಗ, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಶ್ರೀಮಂತರು ಬಡ ರೈರೆತನ್ನು ಹೇಗೆ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ “ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಯೂನಿಯನ್” ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಪಡಿಸಲು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕ್ರೋಡಿಕರಣ, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೆ ಆಧ್ಯತ್ಮ ನೀಡಿದನು. ನೀಡುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಸರಳ ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಮರುಪಾವತಿ ಸಾಲಗಾರನಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 6 ತಿಂಗಳನಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅವಧಿ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ರೈಫ್ರಿಜಾನ್ ದೃಷ್ಟಿಯೊಷ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಾನವಾಯಿತು.

1850 ರಲ್ಲಿ ಹರ್ಮನ್ ಶೂಲ್ಟ್ (Herman Schultze) ಎಂಬ ಮಹನೀಯ ಜರ್ಮನಿಯ ಡಿಲಿಟ್ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬಡವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು

ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ರಚನೆಗೆ ಈ ಸಂಘಗಳೇ ಕಾರಣವಾದುವು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ - ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು 6 ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು.

01. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೂರ್ವ

02. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ

03. ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಜಾರಿ ನಂತರ
04. ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಯುಗ
05. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನ
06. ನಗದು ರಹಿತ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಡಿಜಿಟಲೇಕರಣ ದ್ವಾರಾ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

01. ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಮೋವ್

ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದಾಗ್ನೇ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗದೆ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಅವರ ಸಾಲ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ನೀಡುವಂತಹ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೈಡರಿಕ್ ನಿಕೋಲಸ್ ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ

ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಪ್ರೈಡರಿಕ್ ನಿಕೋಲಸ್ ರವರ ವರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ 1904 ಮಾರ್ಚ್ 25ನೇ ದಿನಾಂಕದಂದು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಹಕಾರಿ ಪತ್ರಿನ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದು ಸಹಕಾರ ಕಾನೂನು ಮುಖಾಂತರ. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಖೆ ಕನಾಟಕದ ಅಂದಿನ ಧಾರವಾದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗದಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಣಿಕಾಂತ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1905 ಮೇ 08 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಂತರ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಖೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು.

ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಖೆಗಳಿಗೆ ಮರು ಹಣಕಾಸು ನೀಡುವ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಗ್ಧಿನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. 1912ರಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ತೊಡಕುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ 1919ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಹಕಾರಗಳ ರಚನೆಯ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಹಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ರಚನೆಯಾಯಿತು. 1935ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

02. ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯನಂತರ

1947ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ. 1950ರಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ. ನೂತನ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಷಯ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ನೂತನ ಸರಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಧಾನಿ ದಿ.ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರೂರವರ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಗತಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಗವನರ್ ಶ್ರೀ ಎ.ಡಿ.ಸೂರವಾಲಾ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ “ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಪತ್ತು ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ” ನೇಮಕ. ಸುದೀರ್ಘ ಅಧ್ಯಯನ ನಂತರ ವರದಿ. “ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲೇಬೇಕು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ತಿಥಾರಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೊಂದು ಸಹಕಾರ

ಸಂಖ್ಯೆ, ಸರಕಾರದ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ನು, ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮೊರ್ಗ ಪ್ರಮಾಣದ ನೆರವು, ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹರಿಕಾರನಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಆದರೂ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

1969ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಡೆಪೋಟಿ ಗವನರ್ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯನವರ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ “ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಪತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ” ನೇಮಕ. ಸುದೀರ್ಘ ಅಧ್ಯಯನದ ನಂತರ ವರದಿ. ಇದುವರೆಗೆ ಪತ್ತು ನೀಡಿಕೆ ರೈತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿರುವ ೩೧.೨೫ರಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಲುಪಿದೆ. ೩೧.೭೫ರಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗೆ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಒಂದು ದೇಹಾಗಿದೆ ಎಂದರು ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವದ ಶಿಫಾರಸ್ನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಮೂರಕವಾದ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 14 ದೊಡ್ಡ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು.

1969ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಡಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕೋಣಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಹಂದಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಜೇನುಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಉಪಕಸುಬುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಶೈತಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ರೈತರು ಉಪಕಸುಬುಗಳ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸೊಂಡು ನೆಮ್ಮಿದಿಯಾಗಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು.

ದೇಶದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಶಿವರಾಮನ್ ಕರ್ಮಿಗಳ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಸಮಿತಿಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡು ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಶಿಫಾರಸ್ನುಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಗಳು ಕಾರ್ಯಗತೊಳಿಸಿದವು. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಗಳು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಗತಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮಟ್ಟ ತಲುಪಲಿಲ್ಲ.

03. ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಫೋರ್ಮಣೆ

1991ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಆಗಿನ ಪ್ರಥಾನಿ ಡಾ. ಮನಮೋಹನಸಿಂಗ್ ರವರು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಫೋರ್ಮಣ ಮಾಡಿದರು. ನಾಗಾಲೋಟದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೇಮೋಟಿ ನೀಡಬೇಕಾದರೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕ್ರೊನಿಕಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟ ಗಳನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಬೇಕಿದೆ. ಅರ್ಥಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ತೊಡಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರಕಾರವೊಂದರಿಂದಲೇ ಈ ಕೆಲಸ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗೆ ದೇಶದ ಅಧವಾ ಹೊರಡೇಶದ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ಒದಸಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಾಗೆ “ಖಾಸಗಿಕರಣ, ಜಾಗತಿಕರಣ ಹಾಗೂ ಉದಾರೀಕರಣ” ನೀತಿಯನ್ನು ಫೋರ್ಮಿಸಿದರು.

04. ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರ ಯುಗ

ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು, ಶೇರು ಸಬ್ಸಿಡಿ, ಸಹಾಯ ಧನ ಮುಂತಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೊಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಗ್ರಾಮಕ್ಕೊಂದು ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇವುಗಳು ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂರು ಆಧಾರ ಸ್ತುಂಭಗಳು ಎಂದೇ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸುರಿಯಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜಚ್ಚೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದೆ ಎಂಬ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಹೊಗು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಹೋಯಿತು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 1987ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರ್ಥನಾರೀಶ್ವರನ್ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು ಸಮಿತಿಯೋಂದನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ “ಸರಕಾರದ ಅಂತರಾದ ಹಸ್ತಕ್ಕೆಪದಿಂದಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಜಳುವಳಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು” ಹೇಳಿತು.

ಸಹಕಾರ ಜಳುವಳಿ ವಿಫಲವಾದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಏಳಿಗಾಗಿ ತಾವೇ ಸ್ವಯಂ ಸ್ವೂತ್ಸಿಯಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಈ ಅಂದೋಲನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಕೆವ ತಡೆಯಬಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಜಟಿಲವಟಕ ನಡೆಸಲು ಮುಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸುವಂತಹ ಮಾದರಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಚೌಧರಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಕಾಶರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇರಿಸಿತು.

ಈ ಸಮಿತಿ 1991 ರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಕಾಯ್ದೆ ರೂಪಿಸಿತು. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದಿಂದ ಈ ಮಾದರಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಈ ರೀತಿ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲವಾಗಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ಕಳುಹಿಸಿದ ಮಾದರಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯೇ “ಕನಾರಿಕ ಸೌಹಾದರ್ಶ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆ – 1997”.

05. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಫ್ತನ

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯ. 2012 ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮನ್ವಣಿ ದೊರಯಿತು. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಾಫ್ತನಿಸುವುದು, ಬೆಳೆಸುವುದು ಪ್ರಜೆಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬಧ್ವವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ವಿಧಿತವಾಯಿತು. 2012 ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಾದ ಸಂವಿಧಾನ 97ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಹತ್ವರಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳ ವಿರವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ವೃತ್ತಿಪರ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲು ವಿಮಲ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ಮಹತ್ವದ ತೊಡಕೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಲ ಬರಬಹುದು. ಸಹಕಾರ ರಂಗಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚೆ.

4. ಕನಾಟಕ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರ್ಯ - 1997ರ ಆಶಯ

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗವಾಗಿದೆಯೋ, ಸಂವಿಧಾನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆಯೋ, ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕನಾಟಕ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮ 1997ರಲ್ಲಿ “ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆ” ಇಡೀ ಕಾರ್ಯದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಮನ್ವರ್ಥಂಫಟಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಕನಾಟಕ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮ 1997 ನ್ನು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಡೀ ಕಾರ್ಯದ ಸಂಮಾರ್ಗ ಆಶಯ, ಕಾರ್ಯದ ನ್ಯಾಯ ರಚಿಸುವಾಗ ಕಾರ್ಯ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೊಂದಿದ್ದ ಅಪೇಕ್ಷೆ, ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರ್ಯದ ನ್ಯಾಯ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಬದಲಾವಣೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗವಾರ, ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಕಾರಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರ್ಯ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ 5 ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರ್ಯದ ನ್ಯಾಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮುಕ್ತಿಕರಿಸುತ್ತವೆ.

(1) “ಸದಸ್ಯರೇ ಸಂಮಾರ್ಗ ಒಡೆತನ ಹೊಂದಿರುವ, ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ, ಸ್ವಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸರಬರಾ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾದ, ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯತ, ಸ್ವಧಾತ್ರೆ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಆರ್ಥಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಾದ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸ್ವಯಂ ರಚನೆಗೆ ಮೌಲ್ಯಾದ ನೀಡುವುದು.”

ಈ ಮೇಲ್ಮೊಂದ ಅಂಶ (1) ರ ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಮನಃ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಓದಿದಾಗ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದ ನ್ಯಾಯ ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ, ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಜಾರಿಯಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರಚನಾಕಾರರು ಅಳವಡಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಸದಸ್ಯರು ಸಹಕಾರಿಯ ಸಂಮಾರ್ಗ ಒಡೆತನ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಸಹಕಾರಿಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸದಸ್ಯರೇ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಸದಸ್ಯರೇ ಸಹಕಾರಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯತ ಸಹಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಸ್ವರ್ಥಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಏದುರಿಸುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಇದರ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲಿಸುವುದು ಇದರ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾಗಿ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಮಾರ್ಗ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಆಶಯ ಇದಾಗಿದೆ.

(2) ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ರದ್ದಿಯಾತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದಂತೆ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಮುಕ್ತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತಡೆಯೊಡ್ಡುವ

ಸರಕಾರದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಮತ್ತು ಹಷ್ಟೇಪವನ್ನು ನಿರಾರಿಸುವುದು;

ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತ (2) ರಲ್ಲಿನ ವಿವರಣೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದುಗಿದೆ. ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ನೊಂದಣಿಗೊಳ್ಳುವ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಿಸಿಮಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಗೆ, ಅವಕಾಶವಾಗದಂತೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿಭಿನ್ನ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಗಳು ಬಂದರೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಆಶಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದೆ ರಚನಾಕಾರರು ಈ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ನೀರಿಸಿಸಿ ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(3) ಮೂರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಸಹಕಾರಿಗಳ ನಡುವೆ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಹೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವುದು;

ಭಾಗ - 1 ರ ಅಂಶ (1) ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ನೊಂದಣಿಗೊಂಡ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಫ್ರೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಉದ್ದೇಶದಂತೆ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಈ ಮೇಲ್ಮೊಂದ ಅಂಶ (3)ರಲ್ಲಿನ ಆಶಯದ ಈಚೇರಿಕೆಗಾಗಿ, ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಮೂರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಕಾಯ್ದೆ ಕಲಂ 15 ರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರಿಯು, ಅದರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು, ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೂರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಮೂರಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ

ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೊಂದಾಯಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. (ಪರಂತು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರ್.ಬಿ.ಎನ ಮೂವನುಮತಿ ಅಗತ್ಯ) (ಕಲಂ 15ನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ)

ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕಾರಿಗಳು ತನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾಯ್ದೆ ಕಲಂ 14 ರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರಿ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉಪವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಸಹೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕಾಯ್ದೆ ಕಲಂ 16 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂಶ (3)ರ ಆಶಯಗಳ ಈಚೇರಿಕೆಗಾಗಿ, ಕಾಯ್ದೆ ಕಲಂ, 14, 15, 16 ರನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

(4) ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಗಳು, ಒಕ್ಕೂಟ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯನ್ನು ನೊಂದಣಿ ಮಾಡುವುದು.

ಮೇಲ್ಮೊಂದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕಾದಂತವುಗಳು, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಹಕಾರಿಗಳು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಮೂರಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಗಳ, ಒಕ್ಕೂಟ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಹಾಗೂ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ನೊಂದಣಿಯ ಕಾಯ್ದೆಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

(5) 1959ರ ಕನಾರ್ಚಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ನೊಂದಾಯಿಸಲಾದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು

ಪ್ರಾಸ್ತುವಿತ ಶಾಸನದ ಅಡಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು.

ಈಗಾಗಲೇ ಹಳೇ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ನೊಂದಾಯಿಸಲಾದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಈ ಅಂಶದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಬಲಿಪ್ಪಗೊಳಿಸಿ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವು ತನ್ನದೇ ಆದಂತಹ ಒಂದು ಮೂಡಿಸಲು, ಅಲ್ಲದೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಜೀರವರ ಕನಸಾದ “ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ” ಎಂಬ ಆಶಯದ ಈಡೇರಿಕೆಗೆ, “ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲು” ಎಂಬ ಬಾಪುರವರ ಚಿಂತನೆಯಂತೆ, ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕನಾಂಟಿಕ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮ 1997ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯ ಅಂಶ ಅಂಶಗಳು

ವಿವರ	2012–13	2013–14	2014–15	2015–16	2016–17	2017–18	2018–19
ಸಹಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	2429	2752	3173	3580	4178	4456	4643
ಸದಸ್ಯರು	18 ಲಕ್ಷ	25ಲಕ್ಷ	28 ಲಕ್ಷ	35 ಲಕ್ಷ	50 ಲಕ್ಷ	60 ಲಕ್ಷ	62 ಲಕ್ಷ
ಶೇರು ಬಂಡವಾಳ	425 ಹೊಟಿ	450 ಹೊಟಿ	475 ಹೊಟಿ	510 ಹೊಟಿ	625 ಹೊಟಿ	700 ಹೊಟಿ	734 ಹೊಟಿ
ಶೇರಿಗಳು	8000 ಹೊಟಿ	8500 ಹೊಟಿ	10,000 ಹೊಟಿ	11,000 ಹೊಟಿ	14,000 ಹೊಟಿ	17000 ಹೊಟಿ	17907 ಹೊಟಿ
ನೀಡಿದ ಸಾಲಗಳು	6500 ಹೊಟಿ	6500 ಹೊಟಿ	7500 ಹೊಟಿ	8250 ಹೊಟಿ	11,000 ಹೊಟಿ	13000 ಹೊಟಿ	23147 ಹೊಟಿ
ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ	9250 ಹೊಟಿ	10,000 ಹೊಟಿ	11,500 ಹೊಟಿ	12,500 ಹೊಟಿ	16,000 ಹೊಟಿ	19000 ಹೊಟಿ	20416 ಹೊಟಿ
ಲಾಭ	125 ಹೊಟಿ	160 ಹೊಟಿ	175 ಹೊಟಿ	210 ಹೊಟಿ	230 ಹೊಟಿ	250 ಹೊಟಿ	264 ಹೊಟಿ
ಕಾಂತ್ಯಾಟಿ ನಿರ್ಧಿಗಳು	625 ಹೊಟಿ	650 ಹೊಟಿ	725 ಹೊಟಿ	850 ಹೊಟಿ	1,000 ಹೊಟಿ	1300 ಹೊಟಿ	1886ಹೊಟಿ
ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿಯವರು	37000	45000	48000	50,000	50,000	53000	55000
ಇ-ಸ್ಟೂಡಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳು	498	577	777	891	1087	1190	1240

೫. ಕನಾಂಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸೌಹಾದರ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು.

ಕನಾಂಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಶಿಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಾದಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವ ಒಕ್ಕಾಟಿ ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆ. ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪರವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೌಹಾದರ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯ (Body Corporate) ಆಗಿರುತ್ತವೆ – ಸ್ವತ್ತು ಅಜ್ಞಾಸುವ, ಧಾರಣ ಮಾಡುವ, ಮತ್ತು ವಿಲೆ ಮಾಡುವ, ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ದಾವೆ ಹೂಡುವ ಮತ್ತು ದಾವೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ

ಸೌಹಾದರ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಸದಸ್ಯರ್ಥ

ಕನಾಂಟಕ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರಿಗಳು ನೋಂದಣಿಯಾದ ದಿನದಿಂದ ಈ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಸದಸ್ಯರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಧವಾ ಸಭಾಪತಿಯು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಕಾಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಭಾಪತಿ ಅಧವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥನಾದರೆ, ಆತನು ಮಂಡಲಿಯ ಯಾರೇ ನಿರ್ದೇಶಕನನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರಲು ನಾಮನಿರ್ದೇಶಸಿಬಹುದು. ಆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು, ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯ ಪದಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದು ಮುಂದುವರಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಸದಸ್ಯರ ವಿಳಾಃ

ಸಹಕಾರಿ ನೋಂದಣಿಯಾದ ಕೂಡಲೇ ನಿಬಂಧಕರಿಂದ ಬರುವ ನೋಂದಾಯಿತ ಬೃಲಾದಲ್ಲಿರುವ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಸದಸ್ಯರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯ ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ವಿಳಾಸದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಅದರಂತೆಯೇ ಇದೇ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮುನ್ಝಳಕನೆ ಪತ್ರಗಳು, ಅವರ ನೋಂದಾಯಿತ ವಿಳಾಸಕ್ಕ ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪಿರುವಂತೆ ಭಾವಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಗಳು ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಅಧವಾ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಲು ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಪದಾವಧಿಯು ಪದಧಾರಣ ಮಾಡಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಇದು ವರ್ಷಗಳು.

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕನು ಮಂಡಳಿಯ ಪದನಿರ್ಮಿತ ನಿರ್ದೇಶಕನಾಗಿದ್ದು. ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಸೌಹಾದರ್ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಚಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

1. ಸಹಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದು, ಸಂಘಟಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾದರಿ ಉಪವಿಧಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದು.
2. ಸಹಕಾರ ತರಬೇತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು.
3. ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಯಥಾದೃಷ್ಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿಧ್ಧಪಡಿಸಲು ನೆರವಾಗುವುದು.
4. ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ನಡುವೆ ಸೌಹಾದರ್ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
5. ಸಹಕಾರಿ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
6. ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಹಾಗೂ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ಒದಗಿಸುವುದು.
7. ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಅಗತ್ಯದ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
8. ಹೊಸ ರೂಪದ ಸಹಕಾರಿ ಉದ್ದೀಪನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
9. ಸಹಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
10. ಸಹಕಾರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿಗಳ ಮಧ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
11. ಸಹಕಾರಿಗಳ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳ ಬ್ಯಾಂಕಿನಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದು
12. ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದು.
13. ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
14. ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು.
15. ಸಹಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.
16. ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ನಿರ್ದಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
17. ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು, ಸಹಯೋಗ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
18. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ, ಜರ್ಮನಿಗೊಂಡಿಗೆ, ಪ್ರಕಟಣಾ ಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಸುವುದು.
19. ಸದಸ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನದ ಅಧಿಕಾರವುಂಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಹಯೋಗಿಸುವುದು.

ನಿಯಂತ್ರಣಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

- ಅನರ್ಹಗೊಳಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾದ ಒಂದು ಸಹಕಾರಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕನ ಅವೀಲನ್ನು

ಪರಿಗಣಿಸುವುದು.

- ಅಗತ್ಯವಿರುವಾಗ ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಮಂಡಳಿ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
- ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
- ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲತೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
- ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯೋಳಗಾಗಿ ಅದರ ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಲೆಕ್ಕೆ ಪರಿಶೋಧನೆ, ಚುನಾವಣೆಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗಳು ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷೆಗೆ, ಸಮಾಪನೆ ಹಾಗೂ ಮಂಡಳಿಯ ರಥ್ಯಾತ್ಮಕ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಂತ್ರಣಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಸಹ ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಹಾಗೂ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯ ಸಮಗ್ರ ಹಾಗೂ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಆಶಯವನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ ಸೂಚನೆಗಳು :

- ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೋಗುವಂತಹ ಮತ್ತು ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೋಗುವಂತಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬಹುದು.
- ಒಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯಯೋಪವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿಯಾಗಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮರುಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಕೊರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಅಜ್ಞಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮರುಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವವರೆಗೆ ಅಂತಹ ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ ಸೂಚನೆಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗಳು :

- ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿ ನಿರ್ಧಿಯು, (1) ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯು ಸಕಾರಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯೋಳಗೆ ಮರು ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ, ಸಕಾರವು ನೀಡಿದ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡ್ಡಿ ರಹಿತ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸಾಲವನ್ನು ಮತ್ತು (2) ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಉಪ-ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾದಂಥ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯು ನೀಡಿದ ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯು ಸಹಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದಿಯೊಂದನ್ನು ಸಹ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಗೆ ವಂತಿಗೆ ನೀಡಲು ತಪ್ಪಿದರೆ, 68ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿ ಅಂಥ ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯು ಬಧ್ಯವಾಗಿರುವಂಥ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗದಂತೆ, ಅಂಥ ಸಹಕಾರಿಯು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಕಾಯದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಹುದ್ದೆಗೆ ಮತ ನೀಡುವ ಮತ್ತು ಸ್ವಧಿಕಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಗೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಯಾವುದೇ ಮೊತ್ತ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು

- ಬಾಕಿದಾರನಾದ ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಯಾವುದೇ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು

ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನುಚಲಾಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

- ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯ ಬಾಕಿದಾರ ಆಗಲು ಕಾರಣನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ರೂ. 10,000/- ಗಳ ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ದಂಡ ಅಥವಾ/ಮತ್ತು 2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ ವಿಧಿಸಬಹುದು. (ಅಧಿನಿಯಮ ಕಲಂ. 68)

ಶಿಕ್ಷಣ :

ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಿಬಿರ, ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಿಬಿರ, ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಪ್ರವೇಶ ತರಬೇತಿ, ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತರಬೇತಿ, ಸಾಲವನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ, ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕರುಗಳು ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದ ಕಾನೂನು ವಿಷಯಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕರುಗಳು ಶಾಸನಬಧ್ವವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುವ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಸನ್ನದು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರು ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಸಭೆಗಳು, ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ (ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ) :

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ತನ್ನದೇ ಆದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ www.souharda.coop ನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೊರ್ಗ ವಿವರಗಳನ್ನು ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ ಮೂಲಕ ವೇ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ದೇಶದ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಇ-ಸ್ವಾಂಪಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ :

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಇ-ಸ್ವಾಂಪಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ಹೆಗ್ಲಿಕೆ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಕ್ ಹೋಲ್ಡ್‌ಎಂಬ್ ಕಾರ್ಮೋರೇಶನ್ ಜೊತೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಇ-ಸ್ವಾಂಪಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಲು ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ 1220ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಇ-ಸ್ವಾಂಪಿಂಗ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಹೆಚ್ಚೆಯ ವಿಷಯ.

ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಸಹಕಾರಿ (ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ) :

ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಸಹಕಾರಿ ಎಂಬ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು, ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಮಹತ್ವದ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಿಣಾಮಗಳು :

ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವೇನಿಸುವ ಅನೇಕ

ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರತಿಗಳು, ಮಾದರಿ ಉಪವಿಧಿಗಳು, ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ, ಸರ್ಕಾರದ, ನಿಬಂಧಕರ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಉಪವಿಧಿ, ಮಾದರಿ ಸಾಲದ ನಿಯಮಗಳು, ಮಾದರಿ ತೇವಣಿ ನಿಯಮಗಳು, ಮಾದರಿ ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳು, ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನಗಳು, ವಿವಿಧ ಕೃಷಿದಿಗಳು ಇತ್ಯಾಧಿ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಶುಲ್ಕ

ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯ ಅದರ ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳದ ಆಧಾರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಕಲಂ 62 ರನ್ನರೆಯ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಶುಲ್ಕವನ್ನುಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 30 ರೊಳಗೆ, ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹೊಸದಾಗಿ ನೋಂದಣಿಗೊಂಡ ಸಹಕಾರಿಗಳು ಆಯಾ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 31 ರೊಳಗೆ ನೋಂದಣಿಗೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಲಿನ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಮಾಚ್ರ್ 31 ರೊಳಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

$$\text{ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ} = \text{ಶೇರು ಬಂಡವಾಳ} + \text{ಕಾರ್ಯಾಲ್ಯಾಟ್ ನಿಧಿ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ನಿಧಿಗಳು} \\ + \text{ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ತೇವಣಿಗಳು} + \text{ಪಡೆದ ಸಾಲ}$$

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯ ಸಹಕಾರಿಯ ತಮ್ಮ ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕು.

ಅ. ನಂ.	ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ (ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ವಾರ್ಷಿಕ ಶುಲ್ಕ (ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)
1	10 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	1,000
2	10 ಲಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು 30 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	2,000
3	30 ಲಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು 1 ಕೋಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ	4,000
4	1 ಕೋಟಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು 3 ಕೋಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ	8,000
5	3 ಕೋಟಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು 10 ಕೋಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ	15,000
6	10 ಕೋಟಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು 30 ಕೋಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ	30,000
7	30 ಕೋಟಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು	50,000

ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಲೆಕ್ಕಾಬಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ದುಡಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ= ಪಾವತಿಯಾದ ಶೇರು ಬಂಡವಾಳ + ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ತೇವಣಿಗಳು + ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಏಜಲು ನಿಧಿಗಳು + ಪಡೆದ ಸಾಲ

ನಿಬಂಧಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ:

ಕಾರ್ಯ ನಿಯಮಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಉಪವಿಧಿಗಳ ರಚನೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಗಳು ಬಂದಾಗ ನಿಬಂಧಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಅಂತಿಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

6. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ, ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಆಯ್ದುಯಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಮೂಹ. ಇವರು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ರಕ್ಖಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬದಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರಿತಾರೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳ ಸದಸ್ಯರು, ಬಳಕೆದಾರ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಹೊರತು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳ ಹೊಡಿಕೆದಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಣಿತಿ ಹೊಂದಿರದೇ ಇರಬಹುದು. ಜುನಾಯಿತ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ವೃತ್ತಿಪರ, ಶಿಕ್ಷಿತ ಸಮರ್ಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸಬಹುದು. ಇಂಥ ಜವಾಬದಾರಿಗಳನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅಂತಿಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯದ್ದೇ ಅಗಿದೆ. ಅವರು ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನಡುವಿನ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆನ್ನವುದು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ಧಾರ- ಸಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೋಜನೆ/ ಮಾರ್ಗೋರ್ವಪಾಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶನದ ನಂತರ ಕ್ರಯಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

1. ಸಾಂಸ್ಕಿಕ ಗುರಿಗಳ ನಿರ್ಧಾರ :

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕಿಕ ಗುರಿ ನಿರ್ಧಾರದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆ ಸಹ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

2. ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನಿರ್ಧಾರ :

ಆಧುನಿಕ ಮಂಡಳಿಯು ತನ್ನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ನೀತಿಗಳ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅನುಮೋದನಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಚರ್ಚಿಬ್ಲೀಯೇ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

3. ಅಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆ/ ನಿಯೋಜನೆ:

ಸಾಂಸ್ಕಿಕ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳ ಸದಸ್ಯರು ಪರಿಣಿತಿ ಹೊಂದಿರದೇ ಇರುವಾಗ, ಅಧಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸುವಾಗ ಅವರು ತಮಗೆ ವಹಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಮನೋಸ್ಥಿತಿ ಹೊಂದಿರುವದನ್ನು ಸಿನಿಮ್ಮಿತಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಣಯದ ಅಧಿಕಾರದ ವಿನಿ: ಅಧಿಕಾರದ ಸಮರ್ಪಕ ಉಪಯೋಗ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯ ನಿರ್ಣಯಕ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

4. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಶೇಷಣೆ / ವಿಮರ್ಶೆ

ಇದೊಂದು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಜವಾಬದಾರಿ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಂದ ವರದಿ -ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶ ನಡೆಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಸಾಂಸ್ಕಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಯಶಸ್ವಿಸಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವಂತಹ, ಈ

ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಾಕಾರಿ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅಥವಾ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

5. ಸಾರ್ವಜನಿಕ / ಸದಸ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ:

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸೇತುವೆಯಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಕಾಲಿಕ ಸಂವಾದ, ಸಂವಹನಗಳ ಮೂಲಕ ಸದಸ್ಯರ ಆತಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಆದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯ ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಫಾಸತೆ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುಬಹುದು.

ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು

ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರಿಯು ಸಹಕಾರಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಶ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ನೇರಗೊಂಡ ಇವರು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಯಶ್ರೇಷ್ಠದಾಯಿತ್ವ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ್ಲಿ ವ್ಯವಬಸ್ಥಾಪಕರು, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಇವರು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗಡ ಉದ್ಯೋಗದಾತ ಸಾಫ ಇದೆ ಎನ್ನಬುದ್ದಿನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ದೈನಂದಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು, ಸದಸ್ಯರು, ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಗ್ರಾಹಕರು, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮತ್ತು ಸರಕಾರಗಳ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಯಶಸ್ವಿ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರ ಉತ್ಸಾಹ ಹಾಗೂ ಕರ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಇವರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು

1. ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ

ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾ ಮೂಲಕ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿಸಾಧನೆಯು ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ, ಸಂಘಟನೆ, ನಿರ್ದೇಶನ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮೂಲಕ ಅಧಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇವರದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಅವಶ್ಯಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇವರದು.

2. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಿಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆ

ಎವಿಧ ಶೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಿಯೋಜನೆ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅಧಿಣ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು/ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸುವದು ಆ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮೇಲ್ಮೈಕಾರಣ ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

3. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ವೀಕೆ :

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಾಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ / ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಸಂಬಂಧ ಎವಿಧ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಪೂರ್ವೀಕಿ, ಅವರ ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನಾರ್ಥಿಸಿ, ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು

ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

4. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಹಾಯ – ಸಹಕಾರ :

ಆಡಳಿತ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ನೈಜ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಧೀಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿರಬೇಕು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ದ್ವಿನಂದಿನ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಇವರ ಇವರು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರಬೇಕು.

ಈ ವಿಶೇಷಣೆಗಳಿಂದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸುವುದರಿಂದ, ಆರೋಗ್ಯಕರ, ಸಮರ್ಥ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಾಫ್ಟಿಸಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನಡುವೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾರ್ಗ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಗತ್ಯ. ಇವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಧೀಯ ಧೋರಣೆ, ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಿತವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯದ, ಸಕಾಲಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಅಧಿಕೃತವಾದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಹಕ್ಕು ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿತ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಹೊರತು ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇನ್ಯಾವ್ಯಾದೇ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ/ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ.

1. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ.
2. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅರಿತು, ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು / ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವ್ಯೇಯಕ್ತಿ ಅರ್ಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಬಾರದು.
3. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸುಸಂಘಟಿತ ತಂಡವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು.

ಆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಅಂತಹಕ್ಕೆ, ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ದೂರ ಇರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಚೆನಾವಣೆಯಿಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗಬಾರದು.

7. ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ

ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಶೇರುಹಣ, ಸಬ್ಸಿ, ಸಹಾಯ ಧನ ಮುಂತಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದವು. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೊಂದು ಪಂಚಾಯತಿ, ಗ್ರಾಮಕೊಂದು ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಇವುಗಳು ಸಮುದಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೂರು ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳು ಎಂದೇ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸುರಿದವು. ಅದರೂ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ನೀರೀಕ್ಕಿತ ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ನೀರೀಕ್ಕಿತ ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದೆ ಎಂಬ ಸಹಕಾರಿಗಳ ಕೊಗೂ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಶ್ರೀ ಅರ್ಥನಾರೀಶ್ವರನ್ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲು ಅಧ್ಯಯನ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯು 1987ರಲ್ಲಿ ವರದಿ ನೀಡಿ ಸರಕಾರದ ಅಂತರಾಧಿಕಾರಿ ಹಸ್ತಕ್ಕೆಪದಿಂದಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿತು. ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿ ವಿಫಲವಾದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಣಗಾಗಿ ತಾವೇ ಸ್ವಯಂಸ್ಮಾತ್ಯಯಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಈ ಆಂದೋಲನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಸರಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಕೆಪ ತಡೆಯಬಲ್ಲ, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಹಾಗೂ ಅವರಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸುವಂತಹ ಮಾದರಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಚೌಧರಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುರುಶಾಶ್ವತ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿ 1991 ರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಕಾಯ್ದೆ ರೂಪಿಸಿತು.

ಈ ಮಾದರಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಈ ರೀತಿ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲವಾಗಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ರೂಪಿಸಿದ ಮಾದರಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಯ್ದೆಗನುಗಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಯ್ದೆಯೇ “ಕರ್ನಾಟಕ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮ 1997” ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ, ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ನಿಯಂತ್ರಣ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯ.

8. ಹೊಸ ನೋಹಾದೆ ಸಹಕಾರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಹೊಸ ಸಹಕಾರಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವಾಗ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ, ಶೇರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ನೋಂದಣಿ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ.

ಅ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ :

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕನಿಷ್ಠ 10 ಜನರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಭೆ ಕರೆಯಬೇಕು. ಸಭೆಯ ನೋಟೀಸಿನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ-1 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯ ಉದ್ದೇಶ, ಹೆಸರು, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಪ್ರದೇಶ, ಅಧಿಕೃತ ಶೇರು ಬಂಡವಾಳ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಜನರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 10 ಜನರನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಕರೆಂದು ಆಯ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರೆಂದು ಆಯ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ-2 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಆ. ಶೇರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ :

ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಭೆಯ ನಂತರ ಶೇರು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಹಕಾರಿಯ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಹಕಾರಿಗಳ ನಿಬಂಧಕರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ದಾಖಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುಬಂಧ-3 ರಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

1. ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಭೆಯ ನೋಟೀಸು (ಅನುಬಂಧ-1)
2. ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಭೆಯ ಮತ್ತು ನಂತರ ನಡೆದ ಸಭೆಗಳ ದೃಢಿಕೃತ ನಕಲು (ಅನುಬಂಧ-2)
3. ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಹಿಯ ಯಥಾ ಪ್ರತಿ
4. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವರ್ತಕರ (ಕನಿಷ್ಠ 10) ವ್ಯೇಯತ್ವಕ ವಿವರಗಳು. ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಸಹಿಯೊಂದಿಗೆ (ಮಾದರಿ ಅನುಬಂಧ-4 ರಲ್ಲಿದೆ)
5. ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದನೆಗೊಂಡ ಉಪವಿಧಿ. ಉಪವಿಧಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಸಹಿ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಹಿ ಇರಬೇಕು. ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಬಂಧಕರುಗಳು: ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತಾಲೂಕಿಗಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ನಿಬಂಧಕರಿಗೆ, ತಾಲೂಕಾ ಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಉಪ ನಿಬಂಧಕರಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟು ಪ್ರಾಂತ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ನಿಬಂಧಕರಿಗೆ, ಪ್ರಾಂತ ಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟ ಸಹಕಾರಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಗಳ ನಿಬಂಧಕರಿಗೆ.

ನಿಬಂಧಕರು ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಶೇರು ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕೃತಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಗದಿತ ದಿನದೊಳಗೆ ಶೇರು ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಬಂಧಕರು ಸೂಚಿಸಿದ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಮಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬ್ಯಾಂಕು ನಿಬಂಧಕರ ನಿರ್ದೇಶನದ ಮೇರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿಯ

ಹೆಸರಿನ ಅಮಾನತ್ ಖಾತೆಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶೇರು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾದರಿ ಶೇರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಗೂ ಶೇರು ಹಣಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ರಸೀದಿಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ 5 ಹಾಗೂ 6 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಇ. ನೋಂದಣಿ :

ಶೇರು ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಸಹಕಾರಿಯ ನೋಂದಣಿಗೆ ಶೇರು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ನಿಬಂಧಕರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ದಾಖಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುಬಂಧ-7ರಲ್ಲಿನ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

1. ಶೇರು ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಮಾ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ, ಕೌಂಟರ್ ಫಾಯಿಲ್, ಪಾಸ್ ಪ್ರಸ್ತಕದ ನಕಲು ಪ್ರತಿ.
2. ಶೇರು ಹಣ ಪಾವತಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರ ಪಟ್ಟಿ.
3. ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಹಕಾರಿಯ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಭೆ ಅಂಗಿಕರಿಸಿದ ಉಪವಿಧಿಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಗಳು. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಕೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಸಹಿ ಇರಬೇಕು. ಉಪವಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.
4. ಅಧಿಕತ ಶೇರು ಬಂಡವಾಳದ ಶೇ. 1 ರಷ್ಟು ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಲನ್ನಿನ ಒಂದು ಪ್ರತಿ. (ಕನಿಷ್ಠ ರೂ. 500/- ; ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. 5000/-) ನೋಂದಣಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಚಲನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಬಂಧಕರ ಸಹಿ ಪಡೆದು ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಖಿಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಬೇಕು.

ನಿಬಂಧಕರು ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿಯನ್ನು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೋಂದಣಿ ಆದೇ ಜೊತೆಗೆ ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ, ನೋಂದಾಯಿತಳಾಪವಿಧಿಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ. ಕಾರ್ಯಾರಂಭ :

ಸಹಕಾರಿಯ ನೋಂದಣಿಯಾದ ನಂತರ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಪ್ರಥಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿಯ ನೋಂದಣಿಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಥಮ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಲು ಚುನಾವಣಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನಿಬಂಧಕರು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಬಂಧಕರು ನೇಮಿಸಿದ ಚುನಾವಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಜೊತೆಗೆ ಚಚಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಥಮ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಚುನಾವಣೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

1. ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರಿಗಳ ನಿಬಂಧಕರು ಮಾಡಿದ ಸಹಕಾರಿಯ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ನೋಂದಾಯಿತ ಉಪವಿಧಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
2. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ವರೆಗಿನ ಜಮಾ ವಿಚುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
3. ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕೋರಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವುದು.
4. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವ ಮತ್ತು ಚಲಾಯಿಸುವ ಕುರಿತು.
5. ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ.
6. ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದ ಅಂದಾಜು ಆಯವ್ಯಯ.

7. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವೃಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುವುದು.
8. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಆಯ್ದು.
9. ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಸನ್ನದು ಲೆಕ್ಕೆ ಪರಿಶೋಧಕರ ನೇಮಕ.

● ಮೊದಲ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ ನಂತರ ಪದಾರ್ಥಕಾರಿಗಳ ಆಯ್ದುಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಚುನಾಯಿತ ಮಂಡಳಿ ಸಭೆ ಕರೆಯಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥಕಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಆಯ್ದುಯಾಗಿ, ಅವರೂ ಸಹ ಪದಾರ್ಥಕಾರಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಮೇದುವಾರರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಉಮೇದುವಾರರಾಗದ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಂತಹ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಸಹಕಾರಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವವರ ಹೆಸರನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ನಿರ್ಣಯ ಕ್ರೇಗ್ನೋಳ್ಯಬೇಕು. ಈ ನಿರ್ಣಯದೊಂದಿಗೆ ನಿಬಂಧಕರಿಗೆಬರೆದು ಅಮಾನತ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆರಂಭಿಕ ಶೇರು ಹಣವನ್ನು ಸಹಕಾರಿಯ ಹೆಸರಿನ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಕೋರಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ನಿಬಂಧಕರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭಿಸಲು ಸಿದ್ಧಪಿಡೆ.

ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ :

ಅ. ಸಹಕಾರಿಗ ಹೆಸರು ಇಡುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಗಳು

- * ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ “ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ” ಪದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕಿದ್ದು.
- * ಸಹಕಾರಿಯ ಕಾರ್ಯಚರ್ಚುವಟಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.
- * “ಸಂಘ” ಎಂಬ ಪದ ಬಳಸಬಾರದು.

* ಆಗಾಗಲೇ ಕನಾರ್ಟಿಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1959ರಲ್ಲಿ ಅಧಿವಾ ಕನಾರ್ಟಿಕ ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ, 1997 ರಡಿ ನೋಂದಾಯಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಳಸಿದ ಹೆಸರು ಬಳಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಆ. ಮಾದರಿ ಉಪವಿಧಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಕಫೀರಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ.

ಇ. ನೋಂದಣಿ ವೇಳೆಗೆ ಏನೇ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಏನೇ ತೊಂದರೆ ಎದುರಿಸಿದರೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಯಶ್ವಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಃ. ನೋಂದಣಿ ಆದೇಶ ಪಡೆದ ಕೂಡಲೇ ನೋಂದಣಿ ವೇಳೆಗೆ ಏನೇ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಏನೇ ತೊಂದರೆ ಎದುರಿಸಿದರೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸೌಹಾದರ ಸಹಕಾರಿ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಹಾದಿಸ ಸ್ವಾಗತ

ಕನಾಟಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಖಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯ

ಸಹಕಾರ ಸಂಖಗಳು/ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು

ಸೌಹಾದ್ರ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಕನಾಟಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಖಗಳ ಅಧಿನಿಯಮ, 1959ರಡಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅರ್ಥತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಖಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಖಗಳು / ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕನಾಟಕ ಸೌಹಾದ್ರ ಸಹಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ, 1997ಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬಹುದು.

ಅ. ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗ ಬಯಸುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಖ / ಬ್ಯಾಂಕು ಶೇರು, ಗ್ರಾಹಂಟಿ, ಸಾಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದಿರಬಾರದು.

ಆ. ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಡಿಸಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಅಪೆಸ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಖ / ಬ್ಯಾಂಕೆನಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದಿರಬಾರದು.

ಗಮನಿಸಿ :

ಕ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಭ್ಯಿಡಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ.

ಇ. ಡಿಸಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಅಥವಾ ಅಪೆಸ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕೆನಿಂದ ಸೌಹಾದ್ರ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ :

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಖ / ಬ್ಯಾಂಕು ತನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸೌಹಾದ್ರ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬಹುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳಿರಬೇಕು.

- ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಖ/ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಕನಾಟಕ ಸೌಹಾದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1997ಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬಹುದು.
- ಕನಾಟಕ ಸೌಹಾದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮ, 1997ರಡಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಸಂಖ್ಯೆ 1 ರಿಂದ..... ರ ವರೆಗಿನ ಉಪವಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಈ ವಿಷಯಗಳು ನಿಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಉಪವಿಧಿಯಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೋರಂ ಇಡ್ಡು, ಇಂತಹ ನಿರ್ಣಯವು ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಬಹುಮತದೊಂದಿಗೆ ಪಾಸಾದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೌಹಾದ್ರ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು.

ಅಗತ್ಯ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಖ/ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಸೌಹಾದ್ರ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾರ್ಥಿಕಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿ, ನಿಗದಿತ ಅಜ್ಞಾಯನ್ನು (ಅನುಬಂಧ-7)

ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಹಕಾರಿಗಳ ನಿಬಂಧಕರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಸೌಹಾದ್ರ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲು ಅಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ :

ಅನುಬಂಧ 7 ರಲ್ಲಿನ ಅಜೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳು:-

ಅ. ಪರಿವರ್ತನೆಯ ವಿಷಯ ಚರ್ಚಿಸಲು ಕರೆದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ನೋಟೆಸು.

ಆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಹಾಜರಾತಿ ಪ್ರಸ್ತರ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಧೃತಿಕ್ರಾತ ನಕಲು.

ಇ. ಇತ್ತೀಚೆನ ವರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಾದ ಲಾಭ-ಹಾನಿ ಹಾಗೂ ಅಥಾವ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಈ. ಸರಕಾರದಿಂದ ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶೇರು, ಸಾಲ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಂಟ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಡಿಸಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಬೇಬಾಕಿ ಪತ್ರ.

ಉ. ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಕನಾಂಟಿಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾಯ್ದು, 1959ರಿಂದ ನೋಂದಣಿಯಾದ ಮೂಲ ನೋಂದಣಿ ಪತ್ರ ಹಾಗೂ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ಮೂಲ ಉಪವಿಧಿ.

ಉಂ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ ವಶಿ, ವಯಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಅವರಿಂದ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಸಾಲಗಳ ವಿವರಗಳಿರುವ, ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವ ಪಟ್ಟಿ.

ಎ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಉಪವಿಧಿಯ 5 ಪ್ರತಿಗಳು, ಎಲ್ಲ ಇದು ಪ್ರತಿಗಳ ಪ್ರತಿ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಪುಟಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ ಸಹಿ ಮಾಡಿರಬೇಕು.

ಇಷ್ಟು ದಾಖಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕತ ಶೇರು ಬಂಡವಾಳದ ಶೇ. 1 ರಪ್ಪು, (ಕನಿಷ್ಠ ರೂ. 500/- ಹಾಗೂ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. 5000/-) ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸರಕಾರಿ ವಿಜಾನೆಗೆ ತುಂಬಿ, ಚಲನ್ವಿನ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಬಂಧಕರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ನಿಬಂಧಕರು ನಿಮ್ಮ ಅಜೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಇತರೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಂದ ಪಡೆದು, ಗರಿಷ್ಠ 90 ದಿನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವನ್ನು ಸೌಹಾದ್ರ ಕಾಯ್ದುಯಡಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಪರಿವರ್ತನೆಯ ನಂತರ :

ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು ಸೌಹಾದ್ರ ಕಾಯ್ದುಯಡಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದ ಹೂಡಲೇ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಕಳೇರಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಿರಿ.

- ನೋಂದಣಿ ಆದೇಶ.
- ಸಹಕಾರಿಯ ವಿಳಾಸ, ದೂರವಾಣಿ.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ, ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ ದಿನಾಂಕ ಹಾಗೂ ಪದಾವಧಿ.
- ಇತ್ತೀಚೆನ ಪರಿಶೋಧಿತ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ವಿವರ.

ಗಮನಿಸಿ :

- ಮಾದರಿ ಉಪವಿಧಿಗಳಾಗಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರಿಯ ಕಳೇರಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ

9. ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವೇ ಹೆಚ್ಚಿಗಿಲು ಎಂದರು ಗಾಂಧಿಜಿ. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೊಂದು ಉತ್ತಮ ಶಾಲೆ, ಉತ್ತಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವನ್ನು ಕೊಡಿ ನಾನು ನಿಮಗೆ ರಾಮರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದಿದ್ದರು ಪಂಡಿತ ನೇಹರೂವರವರು. ಸಹಕಾರ ಬಜಾರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾದನವೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀಮಂತರ ಆಯುಧವಲ್ಲ ಎಂದರು ಹಿರಿಯ ಸಹಕಾರಿಗಳು. ದೇಶದ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡಲು ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವೇ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸಾಧನ ಎಂದರು ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಗೆ 115 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. 1904ರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್ 25 ರಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಥಮ ಸಹಕಾರಿ ಪತ್ತಿನ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡುವಾಗ ಈ ದೇಶದ ರೈತರನ್ನು ಸಾಲಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ರೈತರನ್ನು ಸಾಲದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಮೂರಕವಾಗುವ ಅನೇಕ ಸೌಳಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸದರಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು 1912 ರಲ್ಲಿ 1919ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಲಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯವೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಹಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು.

1905 ಮೇ 8ರಂದು ರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಕ್ಷೇತ್ರಿಕ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅವಿಭಾಜಿತ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ಈಗಿನ ಗಡಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಣಿಕೆ ಹಾಗೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದನಗೌಡ ಸಣ್ಣರಾಮನಗೌಡ ಪಾಟೀಲರವರ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ. ಅನೇಕ ಸಾಧನೆಗಳ ಹೆಗ್ಲಿಕೆ. ದೇಶದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುವ್ಯಾಸದ ಸಾಧನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದೆ. ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿರುವ ಅಮುಲ, ಇಂಡೋ, ಕ್ರೀಂಎಂ, ಕ್ರಾಮೋ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾದರಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವೆ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಜನರ ಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ.

ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಲಿಪ್ಪವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲು ಕ್ರಮವಿಡಲಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೂಲಕ ಹಸಿರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹರಿಕಾರ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದು ದೇಶದ ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ದೇಶದ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಗತಿ.

ಒಟ್ಟು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	8,00,000	ರಸಗೊಬ್ಬರ ವಿಶರಣೆ ಪ್ರಮಾಣ	36%
ಸದಸ್ಯತ್ವ	30 ಕೋಟಿ	ರಸಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದನೆ	26.3%
ಶೇರು ಬಂಡವಾಳ	33.71 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ	ಸಕ್ಕರೆ ಉತ್ಪಾದನೆ	46%
ದ್ವಾರಿಯುವ ಬಂಡವಾಳ	59.74 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ.	ಗೊಡಿ ಉತ್ಪಾದನೆ	38%
ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ	97% ಗ್ರಾಮಗಳು	ಬಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದನೆ	54%
ಎಣ್ಣೆ ಉತ್ಪಾದನೆ	49%	ಇಸಕ್ಕೆಮ ಉತ್ಪಾದನೆ	45%
ಹಾಲಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ	18.3%		
(ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಂಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಮಾರಾಟ)			

ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹಾಗು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಂಡವರ ಸಂಖ್ಯೆ 1.75ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯಾದ ಸೊಬಗಿಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅವರಿಸದ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಪ್ಪವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ರಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭಾಗ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನಾಗಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಲು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಸಹಕಾರ ನಂಸ್ತೇನಿಂಭ ವಿವರಗಳು (ದಿ 31.03.2017 ರಲ್ಲಿ ಐದ್ವಂತೆ)

ಕ್ರ. ಸಂ	ವಿವಿಧ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	ನಿಡ್‌ರೀಯ ಗೊಂಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	ಸಮಾಪನೆ ಗೊಂಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	ಒಟ್ಟು
1	ಬಹು ರಾಜ್ಯ ಮರ್ಪಿಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	16	-	-	16
2	ರಾಜ್ಯ ಮರ್ಪಿಡ ಸಹಕಾರ ಮಹಾಮಂಡಳಿಗಳು	35	0	3	38
3	ಜಿಲ್ಲಾ ಮರ್ಪಿಡ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗಳು	21	-	-	21
4	ಪಾ.ಸ.ಕೆ.ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿ.	176	-	2	178
5	ಪಾ.ಕು.ಪತ್ರಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	5265	26	162	5453
6	ಲಾಂಬಸ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	25	-	-	25
7	ರೇಷ್ಟ್ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	27	4	11	42
8	ಸಹಕಾರಿ ಗ್ರೀನ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು	92	1	12	105
9	ಪಟ್ಟಣ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು	247	0	41	288
10	ಇತರ ಪತ್ರಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	2719	150	207	3076
11	ನೊಕರರ ಪತ್ರಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	1048	50	108	1206
12	ತಾ.ಕು.ಹು.ಮಾ.ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು(ಟೀ.ಎ.ಸಿ.ಎಂ.ಎಸ್)	180	0	8	188
13	ಇತರ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	86	6	18	110
14	ಸಹಕಾರಿ ಸಹಕಾರ ಕಾರ್ಬಾನೆಗಳು	25	2	10	37
15	ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	119	10	27	156
16	ಸಹಕಾರಿ ನೊಲೀನ ಗಿರಣಿಗಳು	11	0	6	17

17	ಎತ್ತು ಬೀಜ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	221	41	67	329
18	ಲೈವ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	470	32	69	571
19	ಹಾಲು ಉತ್ತರದಕ್ಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	14279	341	653	15273
20	ಸಹಕಾರಿ ಹಾಲು ಒಕ್ಕೂಟು	14	-	2	16
21	ಸಂಯುಕ್ತ ಬೇಸಾಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	41	15	110	166
22	ಎತ್ತ ನೀರಾವರಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	75	11	35	121
23	ನೀರು ಬಳ್ಳಕೆದಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	2837	265	42	3144
24	ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	569	16	48	633
25	ನೇರಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	620	74	152	846
26	ಇತರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	192	37	122	351
27	ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	258	57	261	576
28	ಗ್ರಾಹಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	1122	61	160	1343
29	ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಗಟು ಮಾರಾಟ ಮಳಿಗೆ	29	1	12	42
30	ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	1266	126	343	1735
31	ಅರಣ್ಯ ಕೊಲೆಕಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	18	4	17	39
32	ಕೊಲಿಕಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	78	21	56	155
33	ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಒಕ್ಕೂಟು	42	-	3	45
34	ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಮಹಾಮಂಡಳ	7	-	-	7
35	ವಿದ್ಯೋದ್ಯೋಶ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	2032	180	162	2374
36	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	107	4	10	121
37	ಕೌರಿಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	68	-	9	77

38	ಮಹಿಳಾ ವಿವಿದೋದ್ಯೋಶ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	1058	150	258	1461
39	ಗೆರೀಬಿ ಹಟ್ಟಾಪುರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	32	-	7	39
40	ದಜೆಂಗಳ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	11	6	15	32
41	ಚಮ್ಮೆ ಹಡ ಮಾಡುವವರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	19	8	24	51
42	ಮರ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	9	-	12	21
43	ಹಾಯಂಡ್ ಪೌಂಡಿಂಗ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	1	-	5	6
44	ಮಡಿವಾಳ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	5	-	3	8
45	ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	10	2	-	12
46	ಸಾರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	8	1	6	15
47	ಸಹಕಾರ ಆಸ್ಟ್ರೇಗಳು	7	3	3	13
48	ಸಹಕಾರ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳು	14	6	5	25
49	ಉತ್ತರ್ವೇ ನೇರಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	261	12	27	300
50	ಇತರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು	370	43	94	507
	ಒಟ್ಟು	36237	1766	3407	41410

ಆಧಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವೇ ಹೆಬ್ಬಾಯಿಲು

- ರಾಂದೀಲಜಿ

ಕ್ರ.ಸಂ	ವಿಭಾಗವಾರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿವರ	ಒಟ್ಟು
1.	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	
1	ಬಹುರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಿದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	16
2	ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಿದ ಮಹಾಮಂಡಳಗಳು/ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	294
3	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಿದ ವಿಧಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಿದ ಒಳಗಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	509
4	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಿದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	648
5	ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟಿದ ವಿಧಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಿದ ಒಳಗಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	1,291
6	ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟಿದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	2,789
7	ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟಿಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	35,863
	ಒಟ್ಟು	41,410
2.	ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನಾ ವರ್ಗೀಕರಣ	
1	"ಎ" ವರ್ಗೀಕರಣ	2,229
2	"ಬಿ" ವರ್ಗೀಕರಣ	11,235
3	"ಸಿ" ವರ್ಗೀಕರಣ	20,349
4	"ಡಿ" ವರ್ಗೀಕರಣ	3,773
5	"ಎನ್" ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯಾಗಿದೆ ಇರುವ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	3,824
	ಒಟ್ಟು	41,410
3.	ಅಧಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ	
1	ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	23,950
2	ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	13,491
3	ಲಾಭ,ನಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	3,969
	ಒಟ್ಟು	41,410
4.	ಕಾರ್ಯವೈರಿ	
1	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	36,237
2	ನಿರ್ಮಿತ್ಯಗೊಂಡ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	1,766
3	ಸಮಾಪನೆಗೊಂಡದ್ದು ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	3,407
	ಒಟ್ಟು	41,410
5.	ವಿವಿಧ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಘಗಳು	
1	ಪರಿಶೀಲಿತ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿತ ಪಂಗಡ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	649
2	ಮಹಿಳಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	5,764
3	ಪರಿಶೀಲಿತ ಜಾತಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	305
4	ಪರಿಶೀಲಿತ ಪಂಗಡ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	104
5	ಅಲ್ಲಸಂಖಾತರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	535
6	ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	34,053
	ಒಟ್ಟು	41,410

ಸಹಕಾರ ಗೀತೆ

ಸಮಾಜ ಹೈ ಆರಾಧ್ಯ ಹಮಾರಾ, ಸೇವಾ ಹೈ ಆರಾಧನಾ !

ಭಾರತ ಮಾತಾ ಕೆ ವೈಭವ ಹಿತ, ಸಹಕಾರಿತಾ ಕೇ ಸಾಧನಾ !!

ಸಹಕಾರಿತಾ ಕೇ ಸಾಧನಾ !!ಪ!!

ಸಮಾಜ ಸೆ ಹೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೇ ಯಹ್, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರೋಹರ್ ಹಮೆ ಮಿಲೀ !

ಧನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಜ್ಞಾನ ಕೇ ಪೂಂಜೀ, ಸಮಾಜ ಸೆ ಹೀ ಹಮೆ ಮಿಲೀ !

ಯಹ ಸಮಾಜ್ ಮಣ್ಣ ಪೂರ್ವೋಚುಕಾನೆ, ಜೊ ಪಾಯಾ ಸೊ ಬಾಂಟನಾ !!

ಭಾರತ ಮಾತಾ ಕೆ ವೈಭವ ಹಿತ, ಸಹಕಾರಿತಾ ಕೇ ಸಾಧನಾ !!

ಸಹಕಾರಿತಾ ಕೇ ಸಾಧನಾ !!ಪ!!

ಸಮಾನ್ ಅವಸರ್ ಮಿಲೆ ಸಭೀ ಕೋ, ಕೊಯಿಭೀ ನ ಉಪೇಕ್ಷಿತ್ ಹೋ !

ಸಭೀ ಸ್ವಸ್ಥ ಶೀಕಿತ್, ಸಂಸ್ಕಾರಿತ್, ಸಮರ್ಥ ಜೀರ್ ಸುರಕ್ಷಿತ್ ಹೋ !

ದಯಾ ನಹೀ ಉಪಕಾರ ನಹೀ ಯಹ್, ಅಪನೆಪನ್ ಕಿ ಭಾವನಾ !!

ಭಾರತ ಮಾತಾ ಕೆ ವೈಭವ ಹಿತ, ಸಹಕಾರಿತಾ ಕೇ ಸಾಧನಾ !!

ಸಹಕಾರಿತಾ ಕೇ ಸಾಧನಾ !!ಪ!!

ಭಾಷಾ, ಪ್ರಾಂತ್, ಜಾತಿ ಜೊ ಭೀ ಹೋ, ಭಾರತ ಮಾ ಕೆ ಮತ್ತು ಸಭೀ !

ಗ್ರಾಮ್, ನಗರ್, ವನವಾಸಿ ಗಿರಿಜನ್, ಅಪನೆ ತೊ ಹೈ ಬಂಧು ಸಭೀ !

ಜನತಾ ಕೆ ಸುಖಿ ಮೆ ಹೀ ತೊ ಹೈ, ಸಮಾಜ-ಸುಖ್ ಕೇ ಧಾರಣಾ !!

ಭಾರತ ಮಾತಾ ಕೆ ವೈಭವ ಹಿತ, ಸಹಕಾರಿತಾ ಕೇ ಸಾಧನಾ !!

ಸಹಕಾರಿತಾ ಕೇ ಸಾಧನಾ !!ಪ!!

ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರ

ಸರೇ ಭವಂತು ಸುಖಿನಃ ಸರೇ ಸಂತು ನಿರಾಮಯಾ !

ಸರೇ ಭದ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಯಂತು, ಮಾ ಕಶ್ಚಿತ್ ದುಃಖಿಭಾಗ್ ಭವೇತು !!

7 ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವಗಳು

1. ಮುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತ ಸದಸ್ಯತ್ವ
2. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸದಸ್ಯರ ಹತೋಟಿ
3. ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಪಾಲು
4. ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
5. ಸಹಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣ, ತರబೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾರ
6. ಸಹಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಹಕಾರ
7. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ

ಸಹಕಾರಿ ಧ್ವಜದಲ್ಲಿನ 7 ಬಣ್ಣಗಳು

Red	ಸಹಕಾರ ಬೇಸಾಯ
Orange	ಸಹಕಾರಿ ಉದ್ದಿಮೆ
Yellow	ಸಹಕಾರಿ ಮಾರಾಟ
Green	ಸಹಕಾರಿ ಪತ್ತು ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು
Blue	ಸಹಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾರ
Dark Blue	ಮಾನವನ ಇತರ ಸಹಕಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
Purple	ಸಹಕಾರಿ ಆರೋಗ್ಯ

7 Cooperative Principles

1. Voluntary and Open Membership
2. Democratic Member Control
3. Members' Economic Participation
4. Autonomy and Independence
5. Education, Training, and Information
6. Cooperation Among Cooperatives
7. Concern for Community

7 Colors Of Cooperative Flag

Red	Cooperative Agriculture
Orange	Cooperative Industry
Yellow	Cooperative Marketing
Green	Cooperative Finance & Credit
Blue	Cooperative Education & Publicity
Dark Blue	Cooperative Human Activities
Purple	Cooperative Health

ಸಹಕಾರ ಸಪ್ತಾಹ ನವೆಂಬರ್ 14 ರಿಂದ 20ರವರೆಗೆ.

ಸೌಹಾದರ್ ಸಹಕಾರಿ ದಿನ ಜನವರಿ 1

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸೌಹಾದರ್ ಸಂಖ್ಯಕ್ತ ಸಹಕಾರಿ ನಿ., ಬೆಂಗಳೂರು.

ನಿರ್ಮಾಣ ಭವನ, ಡಾ. ರಾಜಕುಮಾರ್ ರಸ್ತೆ, 1ನೇ ಬಾಗ್ಲೆ, ರಾಜಾಜನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-10

ದೂ : 080-23378375-80, ವೆಬ್ : www.Souharda.coop